

YHTEISÖLLISYYS, TURVA JA UHKA SUOMEEN MUUTTANEELLE NAISELLE

Muuttaessaan toiseen maahan yksin, ihminen joutuu hakemaan omaa ystäväpiiriään hyvin erilaisten ihmisten joukosta. Yksinäiseen oloon oma kulttuuriryhmä tuo tutun olon. Saman kohtalon kokeneiden kanssa saa ja voi puhua omaa kieltä. Asioista on helppo puhua. Kielteisenä puolena monet naiset kokevat yhteisönsä tavat ja säännöt naisten elämää rajoittavina.

Mistä nämä rajoittavat säännöt tulevat? Meille suomalaisille täysin uudet tavat? Uudetko tavat? Nainen on kaikissa kulttuureissa ollut historian eri vaiheissa miesten omaisuutta. Naisen käyttäytymistä on tarkkaan seurattu ja epäsovivasta käyttäytymisestä on ankarasti rangaistu. Naisilla ei ole ollut oikeuksia omaan elämäänsä. Kaikille maailman naisille kuuluvista oikeuksista on alettu puhua vasta 1900-luvulla. Sitä ennen ihmisoikeudet, jos niitä oli, olivat miesten oikeuksia.

Olen syntynyt 1950-luvulla. Oli selvää, että saisin käydä koulua samoin kuin pojat. Kuitenkin kodeissa isän, ”perheenpään” valta eli vielä lapsuudessani. Oli tavallista, että äiti hoiti lasten kasvatuksen muilta osin, mutta kurittaminen oli isän tehtävä. Myös vaimon ”kasvattaminen” oli yleisesti hyväksyttyä, parisuhdeväkivalta hyväksyttiin ja sitä pidettiin naisen syynä.

Lakien kehittymisen myötä myös naiset ovat saaneet heille kuuluvia oikeuksia - ainakin paperilla. Ympäri maailman elää valtavasti ihmisiä, jotka jakavat ihanteen yhtäläisistä ihmisoikeuksista YK:n periaatteiden mukaisina. Kriitikoitakin löytyy. Joidenkin mielestä tasavertaiset ihmisoikeudet kuuluvat vain länsimaiseen perinteeseen. Näitä ajatuksia on uudelleen ilmaantunut maahamme maahanmuuttajien perinteisten perhekäsitysten mukana. Emme välty enää toisenlaisilta maailmankuvilta ja tavoilta täälläkään. Ne oikeudet, jotka suomalaisille naisille ovat ja joiden toteutumiseksi on taisteltu rajusti eivät ole läheskään aina maahanmuuttajanaisten ulottuvilla.

Patriarkaalisissa yhteisöissä vallinneet normit vaativat tänäänkin naiselta kolmenlaista tottelemista: isänsä tottelemista lapsena, aviomiehensä tottelemista vaimona sekä poikiensa tottelemista aviomiehen kuoleman jälkeen. Perhettä pidetään yksityisalueena, jonne muualla yhteiskunnassa vallitsevien lakien ei tule ulottua.

Kuitenkin jokaisella ihmisellä - jokaisella naisella ja jokaisella miehellä - on oikeus turvaan, suojaan ja omaan elämään. Meidän naisten, jotka olemme saaneet elää vapaudessa tulee tukea kaikkia täällä asuvia naisia. Vastuamme on laajentunut. Meidän tulee pitää kiinni niistä oikeuksista, jotka äitimme ja isoäitimme ovat saavuttaneet ja yhä edelleen parantaa suomalaista tasa-arvoa.

Myös maahanmuuttajatyttöjen täytyy saada käydä koulua ja harrastaa niitä harrastuksia joita haluavat. Nuorten naisten tulee itse saada päättää seurustelustaan ja avioliitostaan tai siitä, että he haluavat elää naimattomina. Avioerotapauksissa lapsen paras on oltava etusijalla, ei perheen traditioiden eikä miesvallan. Moniavioisuutta ei tule hyväksyä, ei piilossa eikä julkisesti. Uskonto, sen tulkinta, tai perinne eivät saa mennä lainsäädännön edelle.

Herätys, millä vuosisadalla ja – tuhannella elämme!

Raija Ala-Lipasti, Turun Naiskeskus-yhdistyksen toiminnanjohtaja